

MÅLPLAN HØPPERSKRØTT

SKONSENG NATURBARNEHAGE
BARNEHAGEÅRET 2021/2022

SKONSENG
naturbarnehage

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Barna skal få uttrykke sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter

- Vi er gode til å uttrykke egne behov og ønsker.
- Personalet må også erkjenne at mesteparten av kommunikasjonen er nonverbal og ta høyde for dette ved å lese barnets kroppsspråk uten at det skal sette ord på absolutt alt. Personalet er gode rollemodeller som kan kommunisere hvordan vi selv kan bestemme over oss selv.
- Barna lærer seg at de bestemmer over seg selv og kan sette grenser for hva de vil og ikke vil, og at det er greit å si nei.

Bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter

- Høpperskrøttene er flinke til å gi sin versjon av det de har opplevd for sammen å finne en løsning. Personalet veileder ved behov, men barna oppmuntres til å prøve å finne ut av det selv i størst mulig grad.

Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd

- Personalet er gode språklige forbilder som introduserer nye begreper og ord, og samtidig tar seg tid til å forklare hva det betyr.
- Banning og kraftuttrykk er en del av ranværingkulturen på lik linje med resten av Nord-Norge. Dette tas høyde for i hverdagen, selv om vi ikke legger opp til banning. Ranværingssord blir brukt i dagligspråket, og vi undrer oss sammen over hva gamle ranværingstrofer betyr.
- Riktig uttale blir gjentatt når barnet uttaler det feil.

Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord

- Vi synger sanger, både klassiske barnesanger og sanger fra barne- og populærkulturen.
- Vi hører på musikk i hverdagen.
- Vi rimer, og leker oss med regler.
- Vi klapper navna våre og klapper og gjør andre bevegelser til rytme/musikk.

Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer

- Vi leser og forteller en rekke kjente eventyr, fortellinger og lokale sagn.
- I lokalmiljøet går vi noen gang forbi plasser som har egne sagn, disse får vi da kjennskap til i miljøet.

Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale

- Bøker står tilgjengelig, slik at barn kan velge bøker og se i de selv eller få personalet til å lese for de.
- Personalet forteller eventyr og sagn i passende anledninger, om det er samlingsstund eller rundt bålet.
- Vi har samlingsstunder, slik blir vi flinkere til å lytte til hverandre.
- Personalet er gode samtalepartnere som stiller oppfølgingsspørsmål og bidrar til undring og kreativitet i samtalen.

Utforsker og gjøre seg erfaringer med ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese- og skriveaktiviteter

- Høpperskrøttene har ikke noe «skoleopplegg», men når barn viser interesse for bokstaver og skrivning er personalet oppmuntrende og veiledende.
- Blyanter, penner og tusjer er sammen med ark tilgjengelig materiell på avdelingen. Vi har en rekke bøker tilgjengelig, som personalet leser fra daglig.

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer, inne og ute, året rundt.

- Personalet har et register av bevegelsesleker på lager.
- Områder som stimulerer til bevegelse, lek og mestring vektlegges i valg av turmål.
- Vinter er tid for aking og ski. Vi bruker ski som fremkomstmiddel og til lek. Vi bygger hopp, lager slalomløype og går på skiturer utenom lysløypa.
- Barnehagen bruker skolens gymsal i vinterhalvåret til boltrelek, trampoline, balansering og bevegelsesleker.

Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold.

- Vi ønsker å være selvstendige og prøver selv før vi ber om hjelp. Barn oppfordres til å hjelpe hverandre.
- Vi klarer å sette ord på hva vi trenger, og vi vet å kjenne etter kroppslige behov.
- Vi vasker hendene med såpe etter dobesøk og før og etter mat.
- Barna smører egen matpakke hver dag.
- Vi har en begynnende forståelse for hva som er bra mat, og at det er smart å spise forskjellige typer mat.

Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper.

- Gjennom utfordrende aktiviteter og hverdagslige turer og lek får Høpperskrøttene daglige motoriske utfordringer. De ansatte har dette i tankene ved valg av turmål og valg av rute til turmål.
- Vi har ski-OL/VM.
- Vi bruker ski/sykkel aktivt gjennom året.

Opplever å vurdere og mestre risikofylt lek gjennom kroppslige utfordringer.

- Personalet vet betydningen av risikofylt lek og med sin faglige bakgrunn og utvelgelse av lekeområder og redskaper får barna oppleve å mestre risikofylt lek og aktiviteter i eget tempo.

Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser.

- Vi er alle forskjellige, og mange ganger er kroppen vår ulik våre venners kropper. Dette gjenspeiler samfunnet forøvrig, og vi får erfaringer med at vi er ulike og at det er greit. Være gode rollemodeller, og prate om kroppen på en positiv måte.
- Gjennom mestring i hverdagen får barna positiv oppfatning av seg selv og hva de klarer.
- Bruke positiv respons som en arbeidsmetode.

Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser.

- Nei betyr nei. Stopp betyr stopp.
- Vi respekterer at andre, både voksne og barn, eier sin egen kropp, og at de setter sine egne grenser og avklare for oss selv og andre hva som er greit og ikke greit.
- Oppmuntre til herjelek og veilede barna i det.

Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid.

- Bygdefolket har nær tilknytning til jordbruk og jaktkultur. Mange bygdebarn får også gå på jakt med familie. Det er derfor stor kunnskap blant barn i bygda hvor kjøtt kan komme fra.
- Barna får erfaring med å bake lokal bakst og lage varmmåltider.
- Sanke råvarer som bær, potet, gulrot og sopp. Fiske både sommer og vinter.
- Barna får følge prosessen fra vi legger egg i rugemaskin, til klekking, foring og stell av høner, og til vi har egg og slakt på bordet.

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer

- Formingsmateriell er plassert slik på formingsrommet at barn kan hente det de trenger for det de vil gjøre. Saks, lim, papir, perler, korker, osv.
- Vi har fokus på å gjenbruke ting som kan brukes kreativt.
- Vi sanker materiell i naturen som kan brukes kreativt både inne og ute.
- Maling eller tegnesaker kan tas med i tursekken.

Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede

- Ulike materialer er tilgjengelig for barna, og vi lager forskjellige ting.
- Personalet bruker inspirasjonskilder som feks idebroen (på Facebook) og Pinterest til å inspirere barna til kreativt arbeid.
- De voksne må støtte om barnas fantasi.

Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne

- Vi bruker ulike uttrykksformer som maling, tegning, vannfarger, akryl osv.
- Vi uttrykker oss gjennom musikk, bevegelse, dans, drama og sang og utforsker dette på barnas initiativ.
- Personalet gir rom for barns kreative uttrykk, samtidig som de støtter og beriker barnas bearbeiding.
- Personalet viser respekt for barns kreative arbeid.

Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre

- Vi deltar på kunst- og kulturopplevelser som er relevante for oss og som er tilgjengelig. Feks: barneteater, museum, utstillinger, kino, barnehagekoret, fellessamling på Skonseng skole.
- Utkledningsklær og kostymer er alltid tilgjengelig for barna på avdelingen. Slik kan de spille teater for hverandre eller bruke det i leken for å ta andre karakterer.

Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk

- På formingsrommet er alt materiell og verktøy tilgjengelig.
- Barna introduseres for ulike teknikker.
- Digitalkamera og/eller nettbrett brukes for å uttrykke seg estetisk.
- Kniv, sag og øks brukes for å forme enkle figurer i tre.
- Landart er en estetisk uttrykksform som passer oss som naturbarnehage ypperlig, og som blir forskjellig ut fra hvilket miljø man er i.

Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet

- Gjennom felles skapende prosjekter som skulpturer eller felles bilder kan personalet legge til rette for kreativ glede og samhørighet.

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold

- Vi utvider vår bruk av naturen til å inkludere utforsking og oppdaging av områder også et godt stykke utenfor barnehagen.
- Distriktet gir oss muligheten til å oppleve både kyst, grotter, isbreer, skog og fjellvidder. Høpperskrøttan skal få oppleve og erfare ulike deler av Helgelandsnaturen, selv om skogen er det som er nærmest og oftest brukt.
- Kompostbingen vår blir en naturlig arena får å få innsyn i hva som skjer når ting i naturen brytes ned. I tillegg eksperimenterer vi med nedbryting ute i naturen.
- Vi høster fra naturen og benytter oss av det vi har høstet til både mat, lek og kreative aktiviteter.

Få gode opplevelser med friluftsliv året rundt

- Gjennom året har vi varierte friluftaktiviteter i all slags vær. Både tradisjonelle rolige former for friluftsliv, og aktiviteter som grotting, klatring og padling.
- Høpperskrøttan har kjennskap til hvilken type klær som passer de ulike værtypene.

Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover

- Vi er vare og nysgjerrige på naturfenomener i hverdagen. Vi reflekterer over hva og hvorfor, og eksperimenterer med elementene.
- Tips og ideer til aktiviteter og eksperimenter ligger på PBL-mentor under realfag.

Få kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling, lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen

- Vi etterlater naturområdene slik de var da vi kom dit. Vi etterstreber å praktisere sporløs ferdsel når vi ikke besøker våre egne referanseområder.
- Vi har med oss utstyr for å ta med oss søppel vi finner i naturen, og følger opp barnas initiativ.
- I barnehagen deltar barna i den daglige kildesorteringen av avfallet vårt. Vi gjenbraker materialer.
- Vi reparerer og tar rede på det vi allerede har fremfor å kjøpe nytt, og reflekterer over forbruk med barna.
- Positive opplevelser i naturen i samspill med andre.
- Relevante medier brukes til å skape interesse og engasjement i barnegruppen, feks: Planetpatruljen på NRK.

Får kunnskap om dyr og dyreliv

- På våre besøk i naturen griper vi mulighetene barnas interesse gir oss til å finne ut mer om trær, planter, dyr, insekter osv som er i vårt nærmiljø.
- Vi deltar i stell og mating av hønene.
- Vi ser etter muligheter hvor vi kan besøke fjøs med ulike husdyr/museet med utstoppede dyr.
- Dyrespor og spor tegn er spennende og morsomt å lete etter.
- Vi lager fuglekasser og fuglemat og plasserer det i nærmiljøet. Vi har observasjonsskjema over hvilke fugler vi ser.

Lager konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi

- Barna får bruke materialer som planker til å konstruere i frileken.
- Når det er hensiktsmessig er barna med på vedlikehold og bygging i barnehagen.
- I tillegg til øks og sag er kniv en selvsagt del av utstyret vi har med oss i tursekken.
- GPS brukes aktivt. Vi går på digital skattejakt (Geocaching), vi merker av koordinatene til kjente turmål og spennende steder.
- Kikkerter og forstørrelsesglass er med i tursekken og kan brukes som redskaper for oppdagelse og nysgjerrighet.

Får kjennskap til menneskets livssyklus

- Gjennom våre besøk i naturen får vi mange erfaringer med naturens syklus. Dette bruker vi til å se sammenhengen med menneskets livssyklus.
- Bøker og digitale verktøy kan brukes som kilde til refleksjon og gode samtaler.

ANTALL, ROM OG FORM

Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger

- Gjennom lek og utforsking får barna undre seg over sammenhenger og oppdage og prøve ut ulike mønstre og system.

Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper

- Vi bruker begreper som høyre, venstre, over og under osv bevisst. Vi øver oss på farger og mønstre.
- Vi bruker de rette begrepene på former.

Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på

- Vi leker oss med pluss og minus.
- Vi teller i hverdagen. Teller barn, teller hvor mange fat vi trenger når vi skal spise. Vi teller sko, trær, traktorer, vi teller alt.
- Vi leker oss med meterstokken og måler ting. Hva er en meter? Når vi lager mat eller baker måler vi opp ingredienser.

Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse

- Vi måler og sammenligner. Kanskje vi begynner med våre egne kroppar? Hvem har den lengste kroppen? Hvem har kortest hår? Hvem av de voksne har lengst skjegg? Hvor mange Høpperskrøtter må man bruke for å dekke fotballbingen på langs? Enn på tvers?
- Barna utfordres til sortering og klassifisering i hverdagen.

Bruker kroppen og sansene for å utvikle romforståelse

- Vi introduserer kart, og barna får bildet sitt opp på kartet hvor de ser hvor de selv bor i forhold til hverandre.
- Vi bruker GPS på tur, gjennom lek eller for å finne gjemte «skatter» (geocacher).
- Referanseområdene våre brukes ofte, og vi kan gå flere ruter til samme plass for å opparbeide retningsans og en dypere forståelse av hvordan lokalmiljøet er bygd opp. Setergrotta: inn i det mørke og ukjente. Hvordan navigerer vi oss frem på en arena som denne? Klarer vi å bli kjent? Finne veien ut?

Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter

- Grunnformer som trekant, kvadrat og rektangler utforskes på ulike måter, feks med konstruksjonsleker.
- Sortering gjøres daglig, både i lek og rydding inne og ute.

Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede

- Hvordan kan vi bruke matematikk i hverdagen til å løse praktiske gjøremål? Vi snekrer og fikser sammen ting som skal ordnes i barnehagen.
- Brettspill og andre spill inneholder ofte turtaking og telling.

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen

- Bygda har tradisjonelt sett hatt en veldig homogen gruppe når det gjelder religion, med få særskilte unntak. De livssynene og religionene som til en hver tid er representert i barnegruppa tas hensyn til og utforskes med barna.
- Barna får kjennskap til hvorfor vi feirer jul og påske.
- Vi drøfter ulikheter og likheter på forskjellige religioner og tradisjoner og får kjennskap til at ikke alle feirer det samme som oss, men kanskje andre høytider.

Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål

- De ansatte er vare på spørsmål som reiser seg naturlig i barnegruppa om disse temaene, og bruker de som grunnlag for diskusjon og undring med barna.

Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier

- Samfunnet vi lever i har en del skrevne og uskrevne normer, regler og verdier. Alle er kanskje ikke like enkle å forstå. Men gjennom ulike situasjoner vi opplever sammen får vi grunnlag for å reflektere over de ulike reglene som gjelder for oss.

Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på

- Vi øver oss på å sette oss inn i den andres følelser, meninger og måte å se verden på. På denne måten kan vi lære mye, både om andre og oss selv.
- Vi viser at vi bryr oss om hverandre, og øver oss på å gjøre gode handlinger for andre.

Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

- Sterk sammen, unik alene! Vi har alle styrker og svakheter som gjør oss til de vi er. Gjennom å bli kjent med hverandre på godt og vondt lærer vi oss å respektere disse ulikhetene og sette pris på hva vi kan få til sammen med de ulike ferdighetene som er i gruppa.

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet.

- Høpperskrøttan har etter hvert så mye erfaring med å medvirke i egen hverdag at det blir en selvfølgelighet i hverdagen. Dette gjelder alle aspektene ved deres barnehagedag.

Erfarer at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse.

- Ikke bare de som roper høyest skal få mulighet til å påvirke hverdagen og delta på aktiviteter. Alle skal få mulighet til å delta på det vi gjør, selv om ikke alle kan gjøre alt samtidig.

Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt.

- Skonseng og omegn er veldig oversiktlig og har etter omlegging av E6 blitt betydelig tryggere for barn og unge å ferdes trygt på. Det er forholdsvis få institusjoner i nærmiljøet, men disse har vi god kjennskap til. Høpperskrøttan får erfaringer med en hel rekke steder i nærmiljøet, og ulike veier til samme plass.

Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner.

- Lensmannssteinen og historien om lensmannen som gjemte unna skatten er nok den mest fremtredende i bygdas historie, og er veldig spennende også for de større barna. Svartiskongen var en lokal helt som barna får kjennskap til, og kanskje også samtidig interesse for Svartisen?
- Området har gammel gruvehistorie, blant annet sølvgruva på Berg og gruvedrift i Malmhaugen.
- Mattradisjoner som feks baking av rengakake er ikke bare særegent for bygda, men Rana som region.

Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer.

- Barnegruppas diversitet gjenspeiles i hverdagen. Vi får kjennskap til hverandre og våre familier og tradisjoner.
- Via fortellinger, bøker og medier blir vi også kjent med andre tradisjoner, levesett og familieformer.

Blir kjent med at samene er Norges urfolk, og får kjennskap til samisk kultur.

- Barnehagen har fra tid til annen samiske barn i barnehagen, da det bor flere familier i Rana-regionen.
- Områdene rundt Rana har familier som driver reindrift, og beitedyr er synlige i fjellområdene våre.
- Samenes dag markeres av Høpperskrøttene med for eksempel historiefortelling, aktiviteter og lek. Vi lager også samisk mat og flagger med det samiske flagget.

